

MINISTERSTWO
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Sekretarz Stanu
Jarosław Duda

DPS-V-0702-38-7133/WW/12
DP-II-0702-96-EN/12

CABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 8.11.12.
nr 5054 podpis. Borusewicz

Warszawa, 8 listopada 2012 r.

p.ł. Rojek
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 9.11.12
nr 9227 podpis. m V

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na oświadczenie złożone przez senatorów Grzegorza Wojciechowskiego, Andrzeja Pajaka, Henryka Górskiego, Jana Marię Jackowskiego, Marka Martynowskiego, Roberta Mamąta, Krzysztofa Słonia i Jarosława Obremskiego na 18. Posiedzeniu Senatu w sprawie zlecenia przez samorzady realizacji zadania w zakresie świadczenia pomocy usługowej podmiotom zewnętrznym, przesłane przy piśmie z dnia 11 października 2012 roku, znak BPS/043-18-738-MPPS/12, przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 175 z 2009 r., poz. 1362 z późn. zm.) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, natomiast – organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi - zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej, realizowanym przez gminę.

Zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne samorządu gminy – ośrodki pomocy społecznej, przy czym gmina realizując zadania zlecone z zakresu

administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Ośrodek pomocy społecznej realizując zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się ustaleniami wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Na podstawie przepisu art. 25 ustawy o pomocy społecznej organy administracji rządowej i samorządowej mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, np. świadczenie usług opiekuńczych, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadania zleconego organizacjom pozarządowym, o których mowa w przepisie art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 234 z 2010 r., poz. 1536 z późn zm.) oraz podmiotom wymienionych w przepisie art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej.

Zlecanie zadań z zakresu pomocy społecznej nie może jednak obejmować:

- ustalania uprawnień do świadczeń, w tym przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych,
- opłacania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne,
- wypłaty świadczeń pieniężnych.

W kontekście uwag senatorów, zawartych w oświadczeniu senatorskim, ważne podkreślenia jest to, że zgodnie z przepisem art. 25 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej zlecenie realizacji zadania, np. dotyczącego realizacji usług opiekuńczych, odbywa się po uprzednim przeprowadzeniu konkursu ofert. Zatem ustawodawca zadbał o to, aby zadania z zakresu pomocy społecznej zlecane były podmiotom oferującym nie tylko niskie koszty usług, ale przede wszystkim odpowiednio wysoki poziom usług.

Realizacja przez gminę ustawowego zadania polegającego na organizowaniu i świadczeniu usług opiekuńczych może odbywać się również w formie np. ich zakupu przez ośrodek pomocy społecznej, na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. Nr 113 z 2010 r., poz. 759 z późn. zm.). Jednak nawet w takim przypadku nie ma żadnych przeszkód prawnych przy udzielaniu zamówienia publicznego, aby oprócz ceny usługi brać pod uwagę również wysoką jakość usług gwarantowaną np. rekomendacjami osób korzystających wcześniej z tych usług.

Jednak w praktyce rzeczywistość okazała się zupełnie inna, ponieważ samorzady najczęściej wybierają usługodawców najtańszych (zdarzają się sytuacje, w których stosowane są ceny dumpingowe), zapewniających nisko opłacaną i nieprofesjonalną kadrę opiekuńczą, często nawet nie przeszkoloną.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej jest świadome problemów, o których piszą senatorowie, dlatego też system pomocy społecznej w Polsce jest tak skonstruowany, żeby możliwa była kontrola jakości działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i jakości usług, w tym usług wykonywanych przez podmioty niepubliczne na zlecenie samorządów terytorialnych, bądź zakupionych w trybie przetargów. Powyższe zadania spoczywają na wojewodzie, który przy pomocy swoich służb (są to wydziały polityki społecznej w każdym województwie) realizuje obowiązki wynikające z przepisu art. 22 pkt 8-9 ustawy o pomocy społecznej. Wprawdzie ustawodawca nie określił jeszcze standardów usług opiekuńczych (trwają prace w tym zakresie), jednak część gmin opracowała swoje wewnętrzne regulacje (unormowania), których podmioty świadczące usługi muszą przestrzegać.

Dlatego zarówno w przypadku zlecenia zadania w postaci świadczenia usług opiekuńczych, jak i w przypadku zakupu określonych usług, możliwe, a nawet wręcz konieczne, jest kontrolowanie ich jakości i sposobu realizacji przez zamawiającego (tj. gminę lub ośrodek pomocy społecznej) przy czym przeprowadzanie kontroli powinno obejmować w szczególności tych usługodawców, wobec których pracowników (opiekunek) najczęściej zgłaszane są zastrzeżenia lub skargi.

Na zakończenie pragnę zauważyć, że osoby niepełnosprawne, których ocena stanu fizycznego pod względem zapotrzebowania na opiekę innych osób w skali Barthel nie przekracza 40 punktów, mogą być objęte dodatkowo opieką długoterminową, której koszty pokrywane są ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

 Zaczekam

